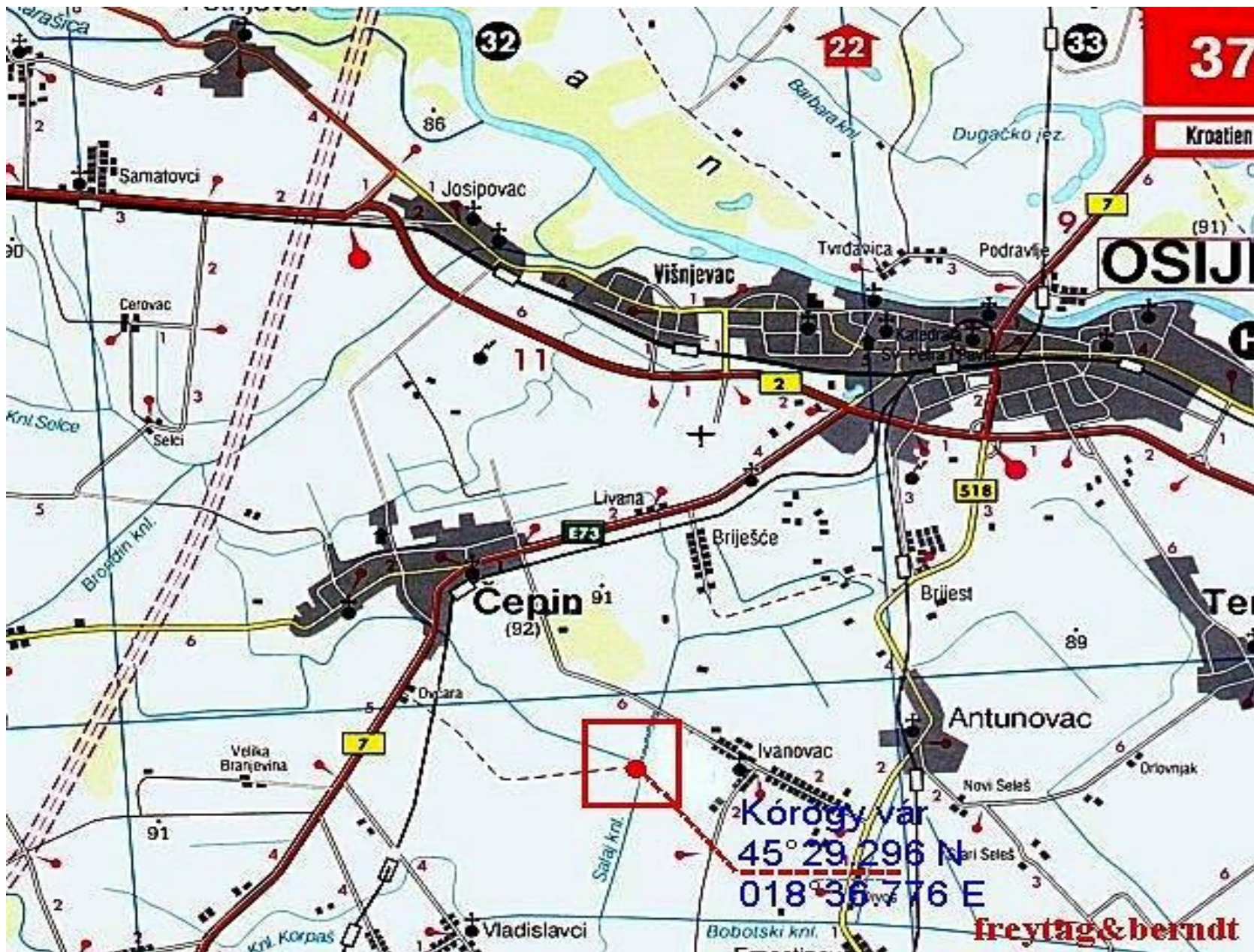

Utvrdá Korod

Zdenko Samaržija

Potok i utvrda Korodž

Potok Korodž je zajednički tok nekoliko potočića koji izvire (*na približno 92 m/nm*) na platou koji od Čepina vodi prema Osijeku. Presijeca cestu između Ivanovca i Čepina i u njega utječe potok koji se u vrelima i na kartama različito naziva, a u zadnjih stotinu godina prevladalo je ime Glovančina (*izvire na približno 92 m/nm*). I šaš (koro) i glog i sijaset okolnih toponima ukazuju na mapiranje terena karakteristično za Ivanovce, crkveni red koji je brinuo o nemoćnim hodočasnicima i liječio putnike i domicilno pučanstvo. Stoga ne čudi da vjerojatno na temeljima Ivanovačke utvrde na hodočasničko-militarnoj transverzali prema Bliskom istoku baruni Korodžski grade svoju eponimsku utvrdu (*na 86 m/nm*).

Potok Korodž primivši vodu Glovančine počinje meandrirati, a kod Dopsina laktasto zavija i u hataru Hrastina ulijeva se u Vuku. Danas je u cijelosti reguliran i pod imenom Salajski kanal ulijeva se u Korodžvarsko-bobotski kanal. Donji dio potoka Korodž danas se puni oborinskim vodama i kanalima iz hatara Vladislavaca i teče kao kanal Kereš do Hrastina.

Foussaint-Nagy-Spannbauer-Knoblocha i Kientzera

Rijeka Vuka

- Rijeka Vuka duga je 112 kilometara. Izvire na obroncima Krndije, a ulijeva se u Dunav kod Vukovara.
- Prikuplja vode s oboda Đakovačke lesne zaravni
- Teren je slabo nagnut prema istoku pa je korito Vuke plitko, a tok krivudav s puno meandara.

Tlo

- Debeli slojevi propusnoga materijala koji desetak tisuća godina nanosi Vuka s Krndije – fini pijesci, šljunak i kvalitetna ciglarska glina.

Rimski zahvati

Vuka je u doba rimskoga vladanja današnjom Slavonijom bila plovna o čemu svjedoče, pored vrela, ostaci rimskih brodova pronađeni u koritu Vuke. Krivi kanal, pomoću kojeg su vode Palačke močvare odvedene u Vuku, iskopali su Rimljani – *odnosno njihovi ratni zarobljenici Kotini, koje je naselio još car Marko Aurelije kako bi potpomogli da ovo područje postane deliciae mudni, raj svijeta.* U slučaju prodora barbara podizanjem ustava na Krivom kanalu Rimljani bi potopili područje od Dunava do obronaka slavonskih planina; stanovnici su se tada povlačili u utvrde čiji je dobro proračunat položaj bio zaštićen od poplava.

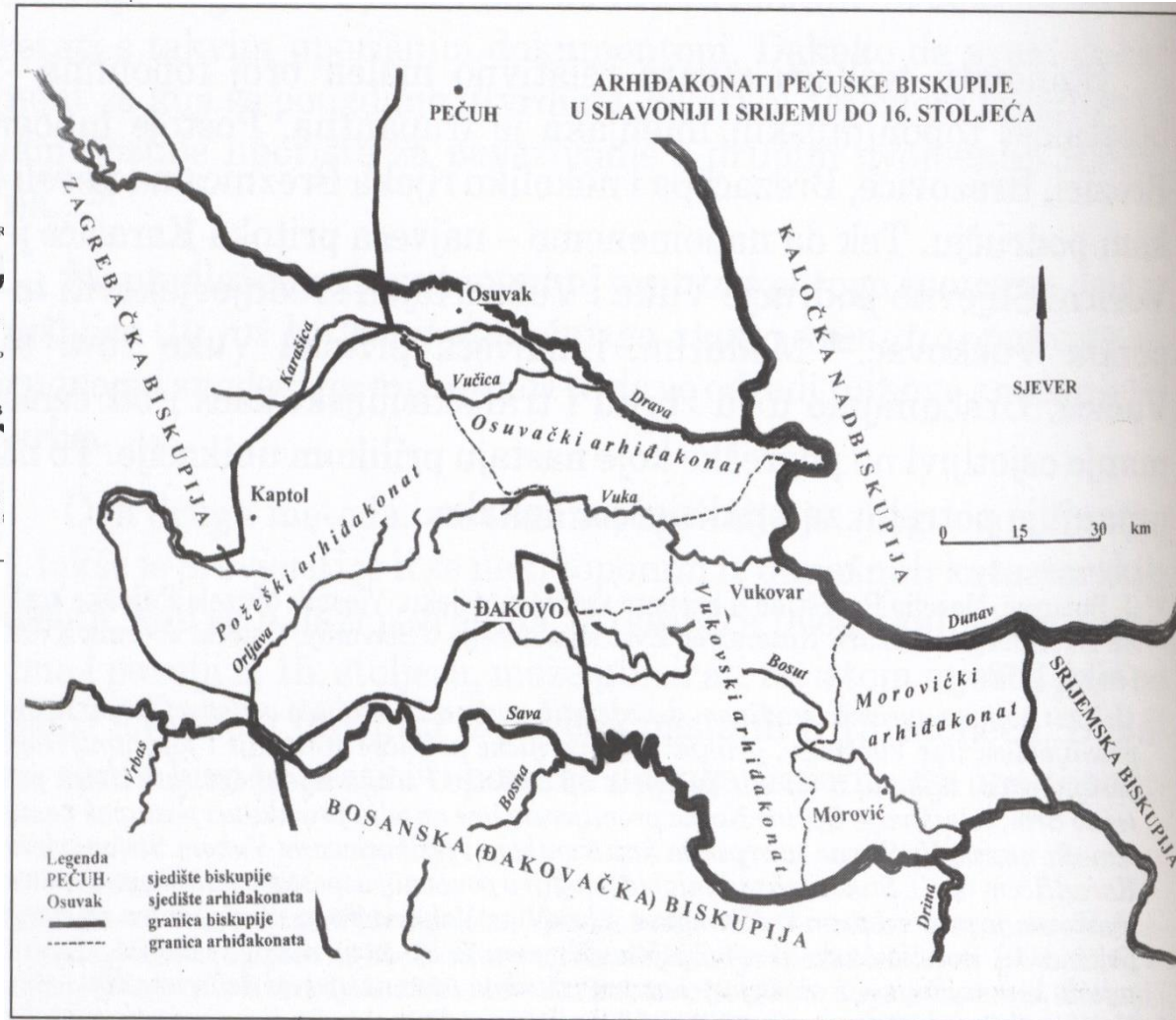
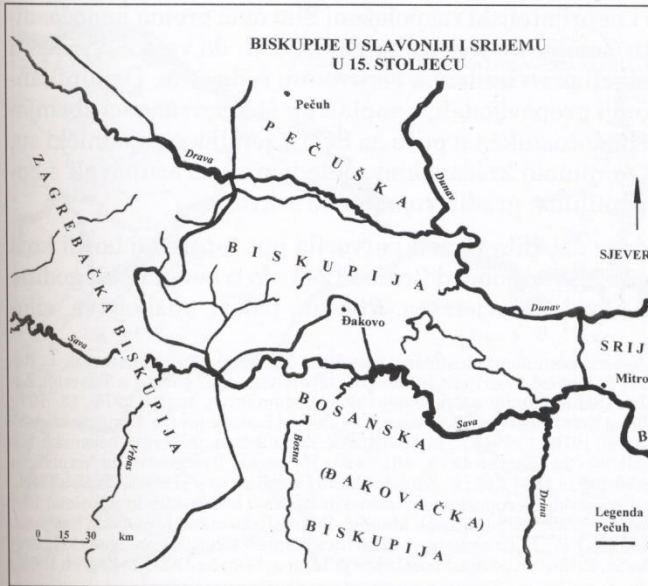
Nakon propasti Zapadnoga Rimskog Carstva porječje Vuke zaposjela su germanska plemena, potom Slaveni i Hrvati, a njihovom nomadskom sustavu življenja održavanje vodotokova bilo je strano i nepotrebno – odvodni kanali su se zatrpali, ustave nije nitko održavao, a viske vode Vuke razlile su se uokolo.

Močvare

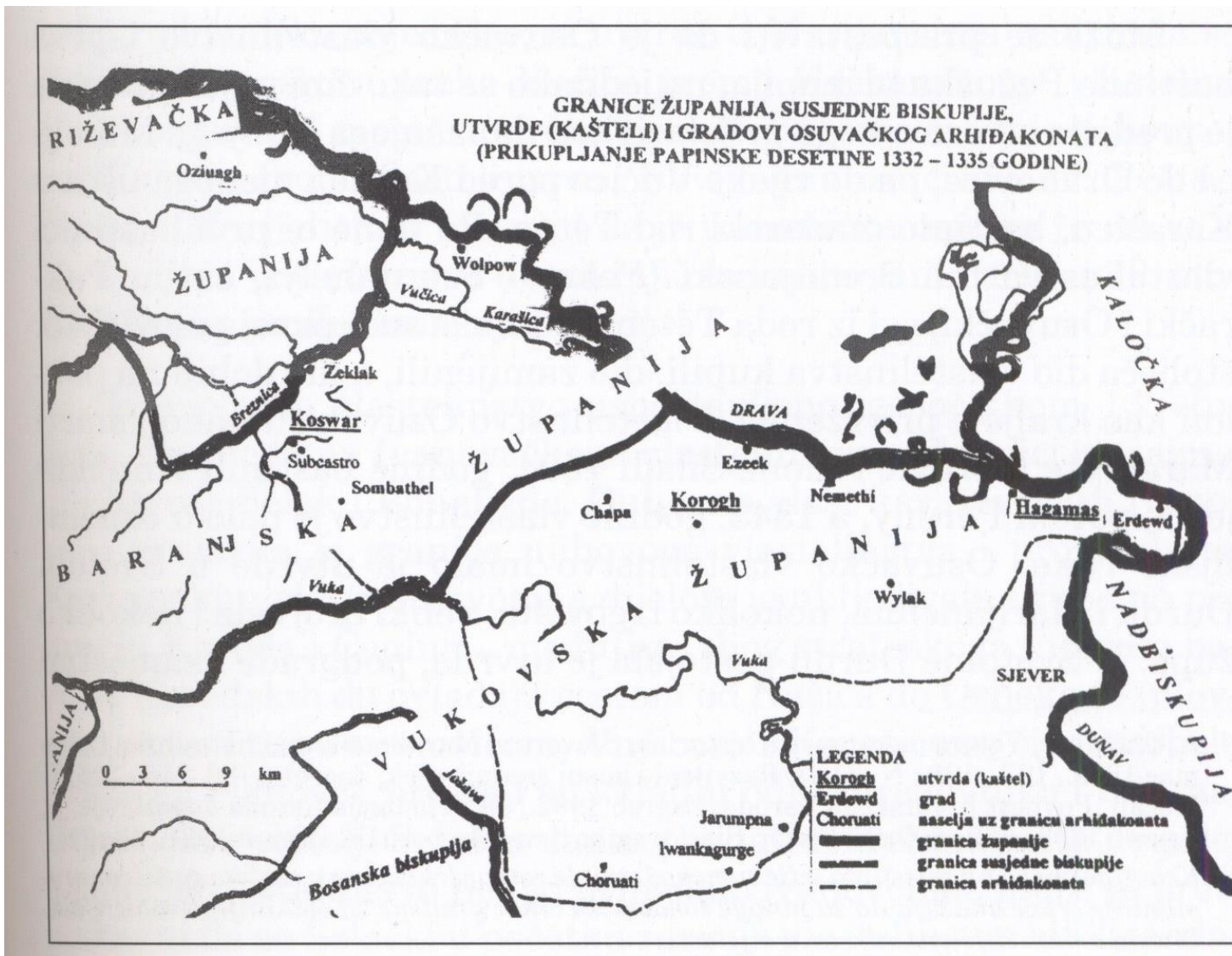

Srednjovjekovne strukture (I.)

Srednjovjekovne strukture (II.)

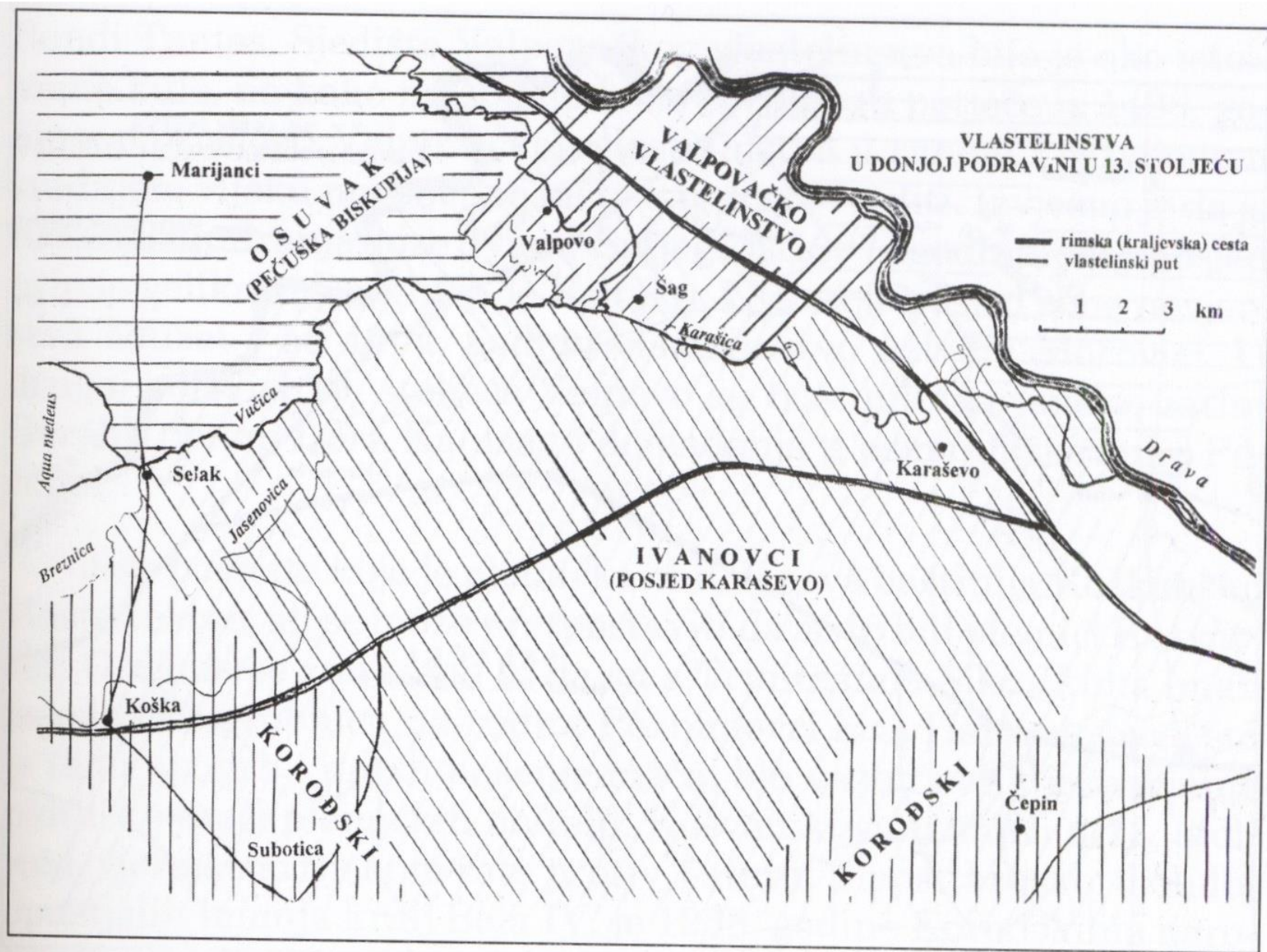

1242.

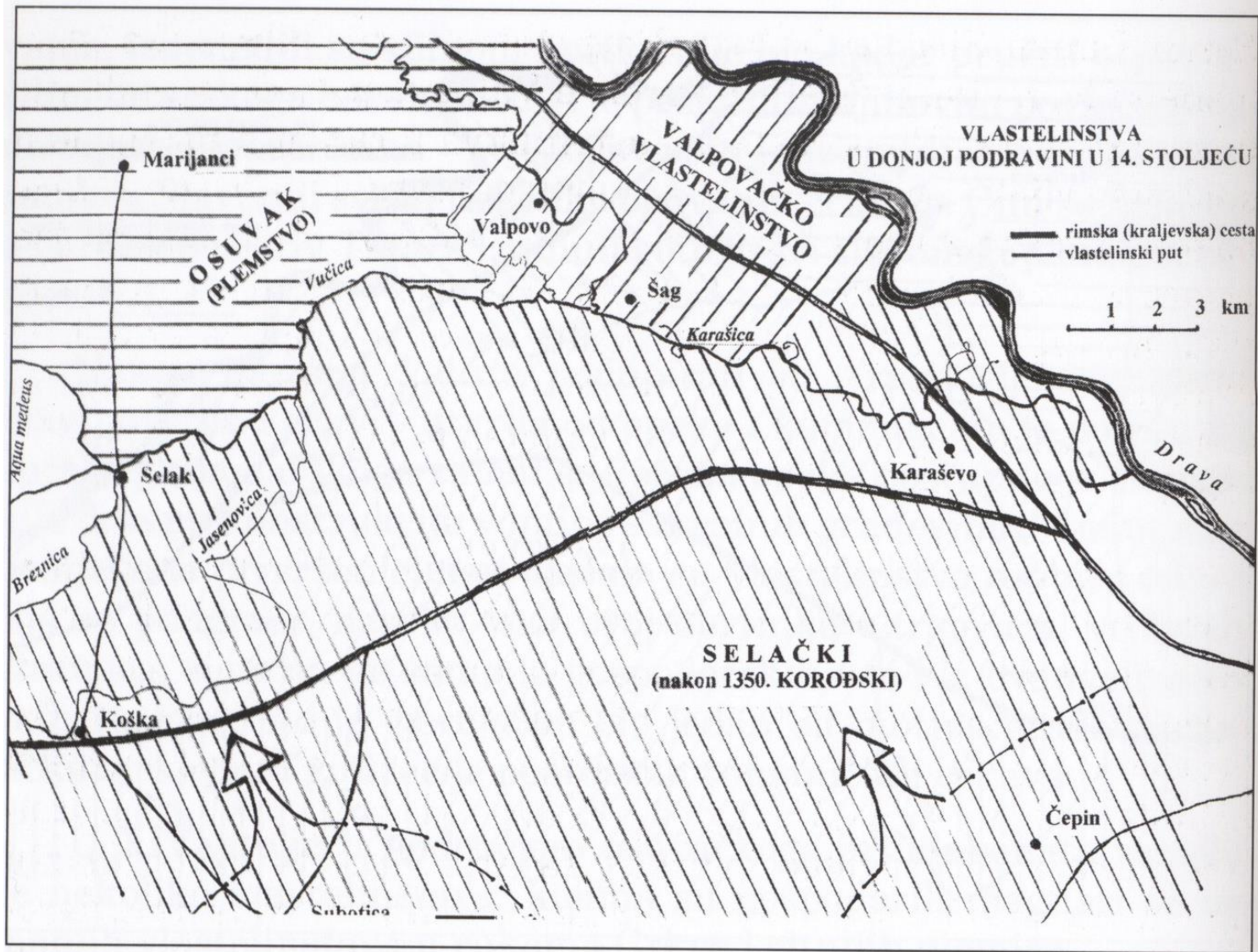
**VLASTELINSTVA
U DONJOJ PODRAVINI U 13. STOLJEĆU**

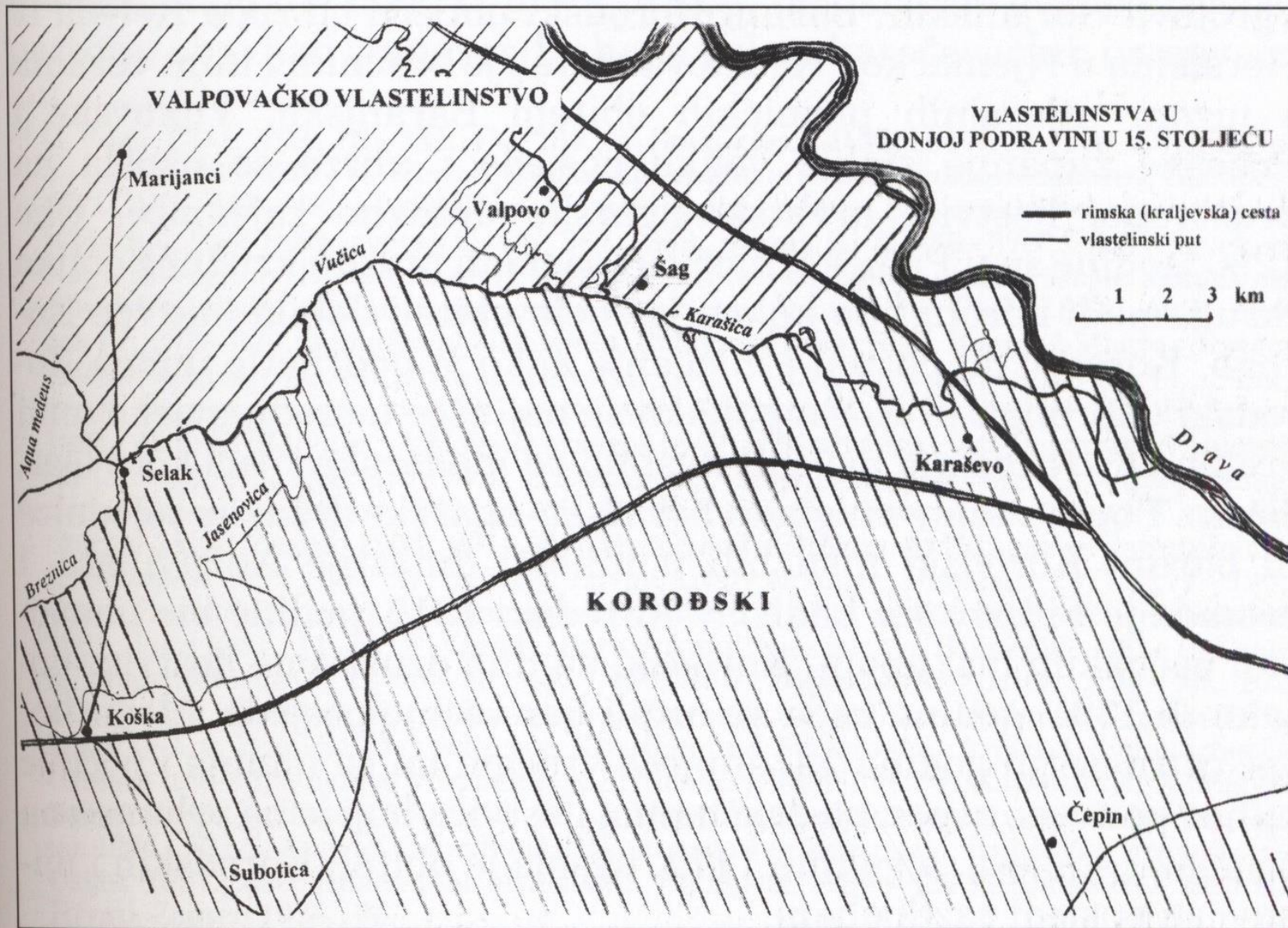
— rimska (kraljevska) cesta
— vlastelinski put

1 2 3 km

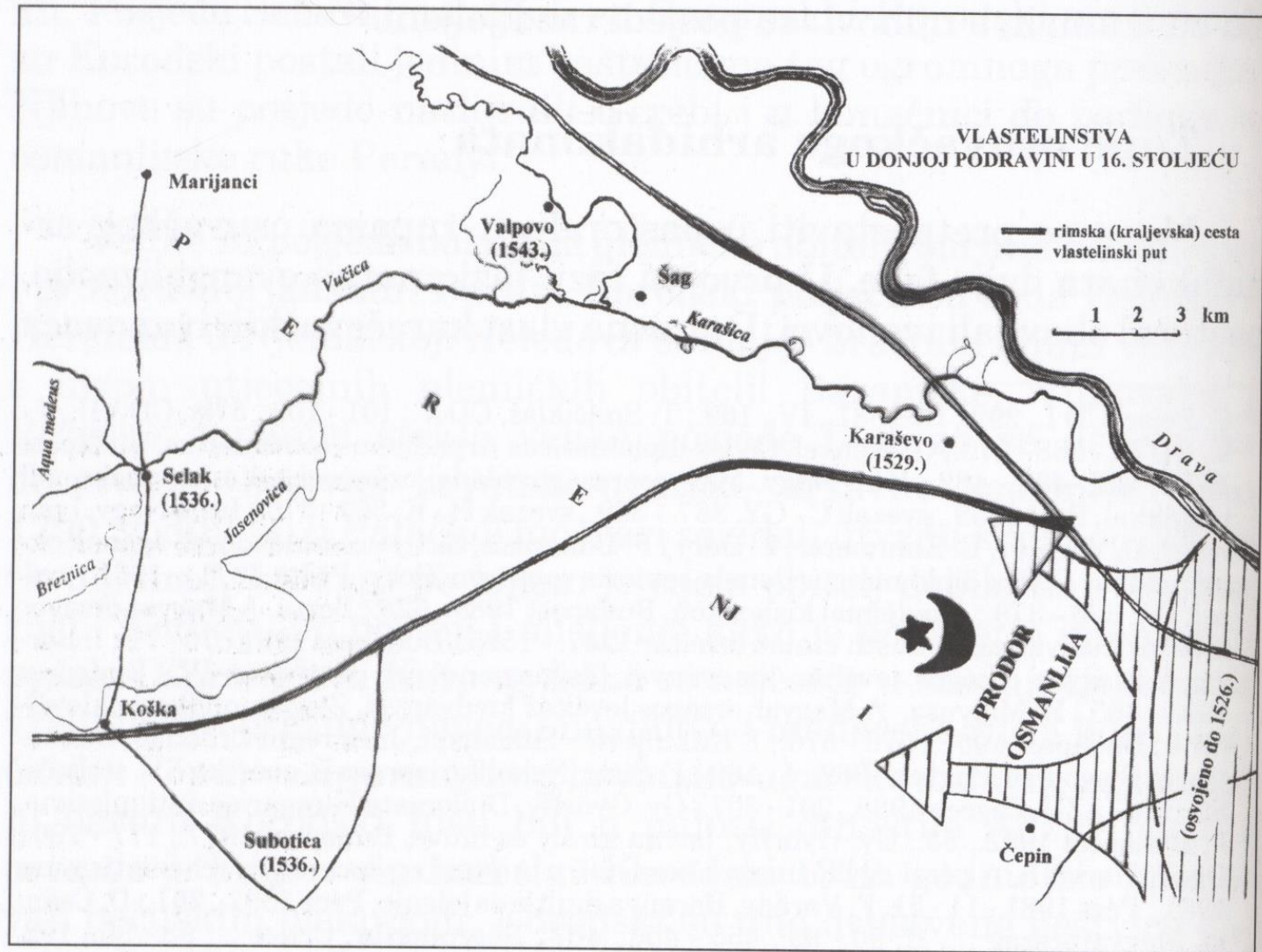

**VLASTELINSTVA
U DONJOJ PODRAVINI U 14. STOLJEĆU**

VLASTELINSTVA
U DONJOJ PODRAVINI U 16. STOLJEĆU

Baruni Korodski

- Podrijetlo braće Filipa i Kleta nije razjašnjeno. Mađarske kronike navode da je podrijetlom iz današnje Njemačke, no ...
- Klet je oženjen Machom i imali su Ladislava, Filipa I. i Grgura te kćerku kojoj ne znamo ime. Klet je posjed u Požeštini, a poginuo je borbama protiv Mongola, Tatara i njihovih saveznika.
- Za očeve ratne zasluge Bela IV. je darovao Kletovim sinovima Ladislavu (1243-1290), Filipu I. (1243-1290) i Grguru posjede Koška, Dubrava i Čepin.
- Grgur je imao kćer Jolandu (1284-1310) i njegove posjede su podijelili nasljednici njegove braće Filipa i Ladislava.

Seglački i Korodški (I.)

Seglački

- Potomci Ladislava, Kledovog sina: Ivan, Filip (1294-1319), Demetrije, Ladislav II.
- Grade na ušću Breznice u Vučicu utvrdu Seglak
- Ladislav II. Seglački bio je pečuški biskup (1315-1346)

Korodški

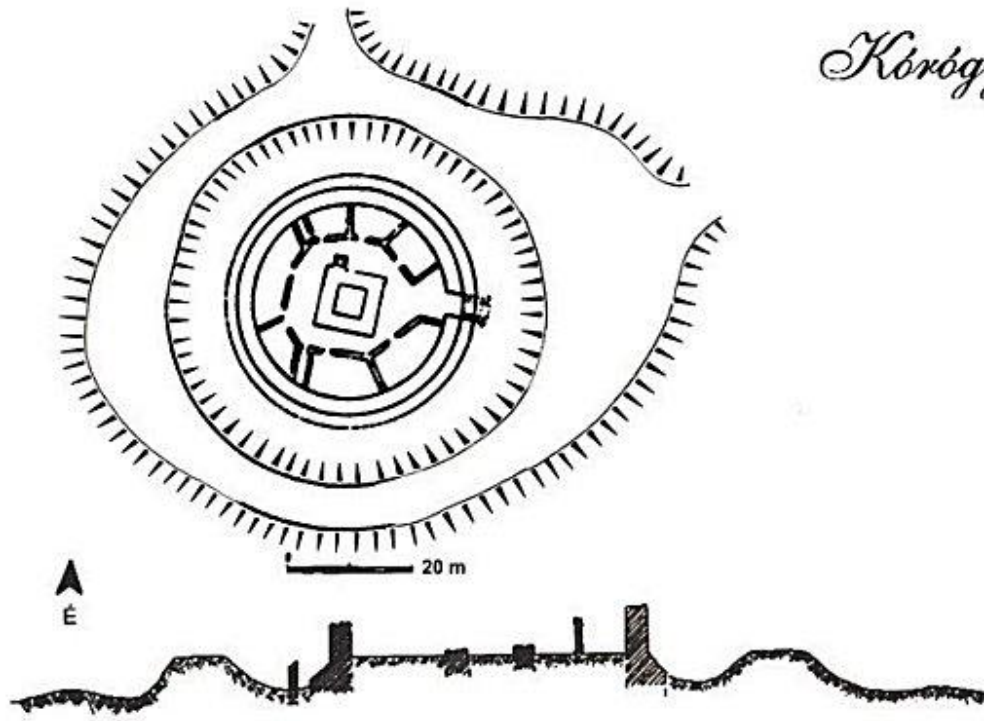
- Potomci Filipa I., Kledovog sina: Lovro, Filip II., Ladislav
- Prije 1290. godine grade utvrdu Korod
- Filip III., sin Filipa II., je oko 1351. godine zagospodario Osijekom
- Filip III. imao je Stjepana I. (mačvanski ban), Lovru II., Filipa IV. i Ladislava II.

Utvrdā Korođ

Nacrt i interpretacija

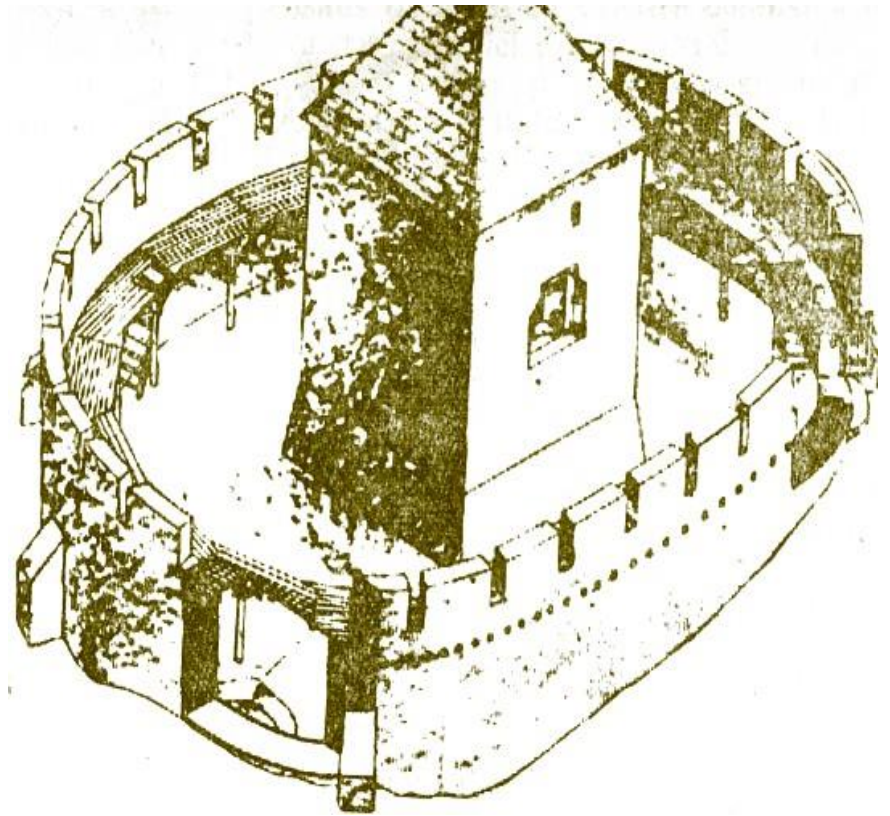
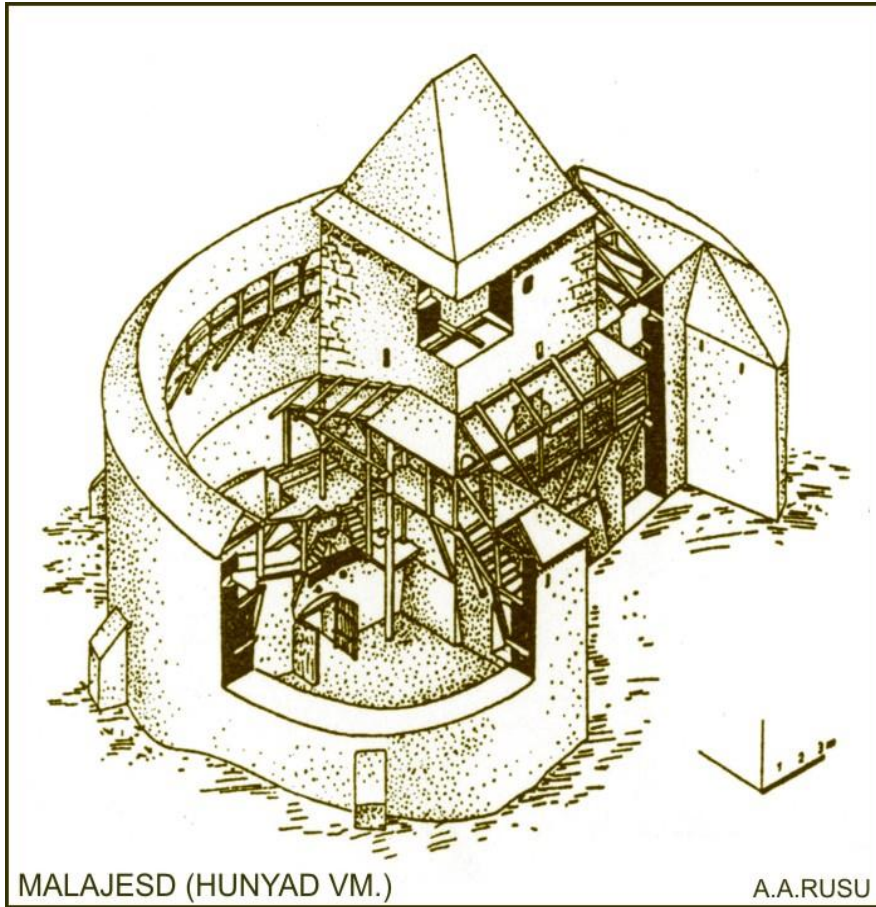
Körögy

Gere László alapján, Szabó T. (2006.)

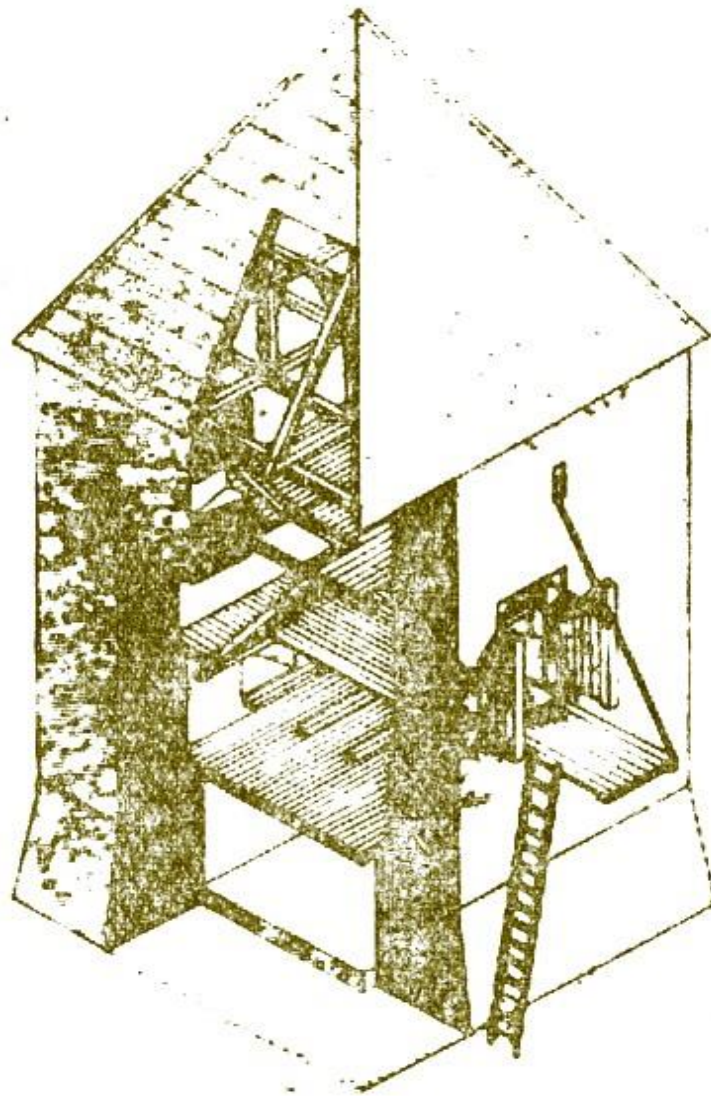

König Frigyes

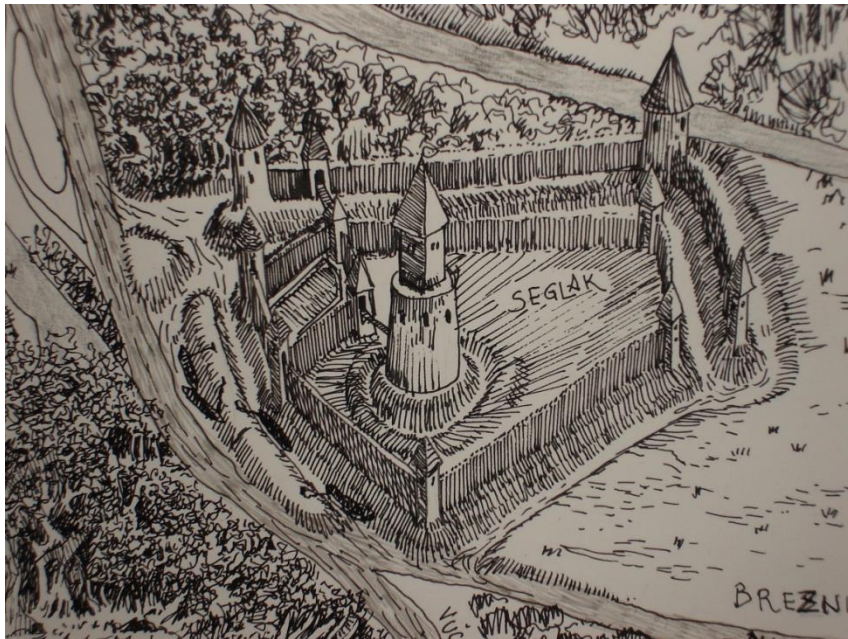
Uzori

Ulaz u središnju kulu

Graditeljske navade

Seglački

Koroški

Hipoteza

- Graditeljski uzusi Kledovih nasljednika su vidljivi na svim utvrdama koje su gradili Seglački i Korođski. Očito su zidine današnjega Korođa samo dio nekadašnje velike fortifikacijske i skladišne infrastrukture.

Argument

Filip IV.

- Podigao kuriju u Osijeku.
- Podigao bedeme i opkope oko Osijeka .
- Zidom i opkopom opasao Osijek.
- U župnoj crkvi Svetoga Trojstva uredio je obiteljsku grobnicu.

Seglački i Korodški (II.)

Seglački

Ladislav III. pobunio se protiv kraljice Marije.

Ne znamo čiji je sin Filip II. Seglački (1335-1358).

U vrelima se još pojavljuju Ladislav (+1388), Nikola (1362-74), Ivan (1364-1378) i Mirko (1391-1410.) s kojim su Seglački izumrli, a njihove posjede prisvojili baruni Korodški.

Korodški

Stjepan I. (+1401.) bori se na strani kraljice Marije i njenog supruga Žigmunda Luksemburškog

Stjepan I. bio je između 1394. i 397. godine mačvanski ban. Imao je Ivana I., Ladislava III., Stjepana II., Filipa V. i Nikolu te Doroteju udanu za Petra Voćinskoga.

Ivan I. bio je meštar dvorskih konjušnika.

Stjepan II. bio je oženjen Katarinom Nemetinskom.

Ivan (II.) (+1456)

Filip V. (+1430.) bio je tamiški i krašovski župan. Godine 1415. pratio je kralja Žigmunda na crkveni koncil u Konstanzi

Filip V. imao je Ivana II. i Katarinu.

Ivan II. bio je mačvanski ban, član kraljevskoga vijeća, župan baranjski, požeški i vrbaski. Stolovao je u Osijeku.

Ivan II.

+ Barbara Gorjanski (*ubrzo je umrla*),

+ Ana Morović (*papa je dopustio razvod*),

+ Elizabeta Banfić.

Gašpar Krođski

Sin Ivana II. i Barbare Gorjanski.

Zagovorom Ivana Kapistrana čudom se izliječio od crijevnoga krvarenja.

Raskinuo je zaruke s Apolonijom Rozgony pa mu je Matija Korvin oduzeo posjede.

Godine 1471. vraćeni su mu posjedi no Gašpar je sljedeće godine poginuo u boju s Turcima u nepoznatim okolnostima.

Nakon Gašparove smrti kralj Matija Korvin njegove je posjede podijelio erdeljskom vojvodi Nikoli Čuporu i Ivanu Ungoru od Nadasda.

Korođ nakon baruna Korođskih

Nakon Gašparove smrti kralj Matija Korvin njegove je posjede podijelio erdeljskom vojvodi Nikoli Čuporu i Ivanu Ungoru od Nadasda.